

STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA A VYŠŠÍ
ODBORNÁ ŠKOLA ZDRAVOTNICKÁ ŽDÁR NAD
SÁZAVOU

DĚTSKÁ INFEKČNÍ ONEMOCNĚNÍ

MGR. IVA COUFALOVÁ

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DĚTSKÁ INFEKČNÍ ONEMOCNĚNÍ

PATŘÍ MEZI VZDUŠNÉ NÁKAZY

VĚTŠINOU SE JEDNÁ O EXANTÉMOVÁ ONEMOCNĚNÍ
- JSOU SPOJENÁ S PROJEVY NA KŮŽI

PŮVODNĚ PROBÍHALY JAKO EPIDEMIE, ÚMRTNOST
BYLA VYSOKÁ, DO OBJEVU OČKOVACÍCH LÁTEK
V SOUČASNOSTI JE V ČR OČKOVÁNÍ PROTI VĚTŠINĚ
DIO, VÝRAZNĚ SE SNÍŽIL JEJICH VÝSKYT A
NĚKTERÉ VYMIZELY ÚPLNĚ (ZÁŠKRT, OBRNA)

Z CELOSVĚTOVÉHO POHLEDU PATŘÍ
SPALNIČKY MEZI NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY ÚMRTÍ
DĚTÍ DO 5TI LET

SPALNIČKY - MORBILI

- vysoce nakažlivé onemocnění
- dříve bylo v ČR asi 50 tisíc případů ročně, díky očkování je výskyt sporadický
 - **PŮVODCE:** virus spalniček, patří mezi paramyxoviry
 - **ZDROJ:** nemocný člověk
 - **PŘENOS:** kapénkami
 - **ID:** 8 – 12 dní
 - **KLINIKA:** zpočátku nespecifické příznaky – rýma, subfebrilie, zánět spojivek, na bukální sliznici typické bílé skvrny, po té drobný exantém, který začíná za ušima a šíří se po celém těle

SPALNIČKY - MORBILI

- **PRŮBĚH:** dítě se cítí špatně; stoupající teplota může dosáhnout až 40 °C; 6. - 7. den vyrážka ustupuje; 9. den dítě není infekční
- **KOMPLIKACE:** otitidy, pneumonie, encefalitida může být s trvalými následky v psychomotorice
- **LÉČBA:** izolace, symptomatická terapie
- **PREVENCE:** očkování (1. dávka po 15tém měsíci, 2. dávka za 6 – 10 měsíců)
- Po prodělaném onemocnění zůstává dlouhodobá imunita

SPALNIČKY - MORBILI

CDC/DR. HEINZ F. EICHENWALD. *Morbillivirus measles infection.jpg* [online]. [cit. 14.4.2014].

Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Morbillivirus_measles_infection.jpg?uselang=cs

RUBEOLA - ZARDĚNKY

- až u poloviny nemocných probíhá inaparentně
- v poslední době je výskyt v ČR sporadický
 - **PŮVODCE:** virus zarděnek
 - **ZDROJ:** nemocný člověk, inaparentní nosič
 - **PŘENOS:** kapénkami
 - **ID:** 14 – 21 dní
 - **KLINIKA:** subfebrilie, zduření uzlin, drobný exantém, většinou začíná na obličeji,
- Nebezpečné v těhotenství, nejvíce v prvním trimestru, může dojít k poškození plodu

RUBEOLA - ZARDĚNKY

- **KOMPLIKACE:** artritida, encefalitida, trombocytopenie, myokarditida
- **LÉČBA:** symptomatická
- **PREVENCE:** očkování společně se spalničkami a příušnicemi (trojvakcína)

NEZNÁMÝ. *Rash of rubella on skin of child's back.JPG* [online]. [cit. 14.4.2014]. Dostupný na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rash_of_rubella_on_skin_of_child%27s_back.JPG?uselang=cs

PLANÉ NEŠTOVICE - VARICELA

- vysoce nakažlivé onemocnění
- V ČR časté epidemie
- **PŮVODCE:** virus varicela zoster (plané neštovice, pásový opar)
- **ZDROJ:** nemocný člověk
- **PŘENOS:** kapénkami, přímým kontaktem
- **ID:** 13 – 21 dní

PLANÉ NEŠTOVICE - VARICELA

- **KLINIKA**: výsev svědivé vyrážky nejčastěji nejprve na hlavě a trupu a odsud se šíří po celém těle
 - vyskytuje se i ve vlasech a ústech, okolo řitního otvoru, na žaludu u chlapců a stydkých pyscích u děvčat
 - výsev probíhá vlnovitě v průběhu několika dnů, na kůži proto různé formy exantému
 - typický exantém s následujícím relativně rychlým průběhem
 - horečka, nechutenství, bolesti hlavy
- často spojeno s infektem horních cest dýchacích
- nebezpečí v těhotenství- v první polovině poškození oka, kůže, CNS, nákaza 2 – 5 dní před porodem, absence protilátek matky, těžký průběh

PLANÉ NEŠTOVICE - VARICELA

- **KOMPLIKACE:** sekundární sepse, spojená se škrábáním, u dospělých pneumonie, vir po nákaze dlouhodobě přežívá v bazálních gangliích a u oslabených jedinců způsobí pásový opar
- **LÉČBA:** symptomatická, tekutý pudr, antipyretika, antihistaminika, izolace, trvá asi 2 týdny

MAX, Mad. *Child with chickenpox.jpg* [online]. [cit. 14.4.2014].

Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Child_with_chickenpox.jpg?uselang=cs

VARIOLA – PRAVÉ (ČERNÉ) NEŠTOVICE

- PŮVODCE: virus varioly
- ID: 7 – 17 dní
- první infekční onemocnění, kdy se začalo očkovat a bylo vymýceno na celém světě = **globální eradikace**, dnes se již neočkuje, hrozí zneužití viru jako biologické zbraně
- bylo to akutní onemocnění s chřipkovými příznaky a vyrážkou (neštovičky), po zhojení zůstávala kůže zjizvená, nejvíce na periferii, porucha krvácivosti
- virus neštovic přežíval v krustách až 2 roky, přenos kapénkami a vysoce infekční byl i obsah puchýřků (kontaminace prádla)
- úmrtnost 20 – 40%
- u nás naposledy v roce 1925

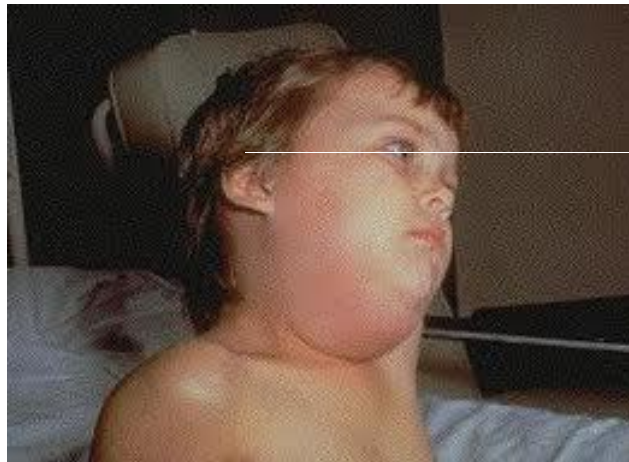

PAROTITIS- PŘÍUŠNICE

- zánět příušních slinných žláz, často i dalších (podjazykové, podčelistní), 40% probíhá inaparentně
- **PŮVODCE:** virus parotitidy, patří mezi paramyxoviry
- **ZDROJ:** nemocný člověk
- **PŘENOS:** kapénkami
- **ID:** 2 – 3 týdny
- **KLINIKA:** otok, bolest slinných žláz před ušima, nejdříve na jedné straně, bolest při polykání, febrilie, bolest hlavy, nechutenství
- **KOMPLIKACE:** meningitida, pankreatitida, orchitida a adnexitida (neplodnost)

PAROTITIS - PŘÍUŠNICE

- LÉČBA: symptomatická, lokálně protizánětlivé pasti
- PREVENCE: očkování (spalničky, zarděnky)

CDC/NIP/BARBARA RICE. *Mumps PHIL 130 lores.jpg* [online]. [cit. 14.4.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mumps_PHIL_130_lores.jpg?uselang=cs

PERTUSIS – ČERNÝ KAŠEL

- dávivý kašel
- **PŮVODCE:** bakterie bordetella pertussis
- **ZDROJ:** nemocný člověk
- **PŘENOS:** kapénkami
- **ID:** 7- 21 dnů
- **KLINIKA:** velmi silný, dráždivý kašel, který může být až dávivý a při nadechování může znít jako kokrhání kohouta. Někdy vykašlávání hlenu, febrilie, subfebrilie, může přetrvávat i měsíce

PERTUSIS – ČERNÝ KAŠEL

- KOMPLIKACE: chronické poškození plic - bronchiektázie
- LÉČBA: ATB cíleně
- PREVENCE: očkování

DIPHTHERIA - ZÁŠKRT

- **PŮVODCE:** tyčinka *Corynebacterium diphtheriae*, onemocnění způsobují toxiny bakterie
- **ZDROJ:** nemocný člověk (konec inkubační doby až do období rekonvalescence)
- **PŘENOS:** kapénkami, infikovanými předměty
- **ID:** 1 – 4 dny
- **KLINIKA:** postihuje krk, utváří se pablány, paréza měkkého patra, huhňavý hlas teplota, při pití tekutiny tečou do nosu schvácenost, bolest v krku, dušnost - postižení hrtanu i hltanu, udušení
- Může probíhat různě - jako mírná forma, ale druhotně mohou být poškozeny další orgány bakteriálními toxiny (srdce, ledviny, nervy) až smrt (pablány, srdeční selhání)

DIPHTHERIA - ZÁŠKRT

- LÉČBA – symptomatická, ATB penicilinové řady, kortikoidy
- PREVENCE – očkování, karanténa, po prodělaném onemocnění je imunita trvalá, u nás poslední výskyt v r. 1995, občas je zachyceno bezpříznakové nosičství

PÁTÁ DĚTSKÁ NEMOC – EXANTEMA INFECTIONOSUM

KERR, Andrew. *Fifth disease.jpg* [online]. [cit. 14.4.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fifth_disease.jpg?uselang=cs

ŠESTÁ NEMOC – EXANTEMA SUBITUM, ROSEOLA INFANTUM

BURZAGLI, Emiliano. *Sestamalattia.JPG* [online]. [cit. 14.4.2014]. Dostupný na
WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sestamalattia.JPG?uselang=cs>

ZDROJE

Wikimedeia Commons, Morbillivirus measles infection.jpg

Wikimedia Commons, Child with chickenpox.jpg

Wikimedia Commons, Reeve48135 smallpox.jpg

Wikimedia Commons, Mumps PHIL 130 lores.jpg

Wikipedia Commons, Fifth disease.jpg

Wikipedia commons, Sestamalattia.JPG

http://phil.cdc.gov/PHIL/Images/03052002/00002/PHIL_712_lores.jpg

Podstatová Hana, Základy epidemiologie a hygieny, Galén Praha
2009, ISBN 978-80-7262-597-0

Číslo projektu: **CZ.1.07/1.5.00/34.0328**

Název materiálu: **Mikrobiologie,
epidemiologie, hygiena**

Vyučovací předmět: **Mikrobiologie,
epidemiologie, hygiena**

Datum tvorby: **2013**